

Pārmantots kuņģa vēzis Latvijā

Jeļena Pogodina^{1,3}, *Edvīns Miklaševičs*^{1,2},
Genādijs Trofimovičs^{2,3}, *Dace Bērziņa*^{1,3}

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Onkoloģijas institūts, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitāte, Ķirurģijas katedra, Latvija

³ Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

Ievads. Lai gan industriāli attīstītās zemēs saslimstība ar kuņģa vēzi ir samazinājusies, tas joprojām ir otrs pasaulē visizplatītākais nāves cēlonis no vēža. Ģimenes ar ģenētisko predispozīciju veido 1–15% no visiem kuņģa vēža gadījumiem. Aptuveni 3% gadījumu pierādīta pārmantota difūza kuņģa vēža saistība ar mutācijām *CDH1* gēnā, un slimība tiek pārmantota autosomāli dominantā ceļā. Šo gēnu mutācija ievērojami paaugstina risku dzīves laikā saslimt ar kuņģa vēzi. Tāpēc ir ļoti būtiska šo ģimeņu identifikācija un profilaktisko pasākumu veikšana veselajiem ģimenes locekļiem.

Darba mērķis. Identificēt un raksturot pārmantota kuņģa vēža pacientus Latvijā.

Materiāls un metodes. Pētījumā iesaistījās 107 pacienti ar histoloģiski apstiprinātu kuņģa vēzi, kuriem tika veikta radikāla vai paliatīva ķirurģiska ārstēšana. Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā laikā periodā no 2010. gada novembra līdz 2014. gada janvārim ģimenes ar pārmantotu kuņģa vēzi tika diagnosticētas pēc šādiem diagnostiskiem kritērijiem:

1. Divi histoloģiski apstiprināti kuņģa vēža gadījumi ģimenē (1. un 2. pakāpes radniekiem); vienā no gadījumiem pacients diagnozes brīdī bijis jaunāks par 50 gadiem.
2. Trīs vai vairāk histoloģiski apstiprināti kuņģa vēža gadījumi ģimenē (1. un 2. pakāpes radniekiem), neatkarīgi no pacientu vecuma diagnozes brīdī.
3. Pacienti, jaunāki par 40 gadiem, ieskaitot indivīdus ar negatīvu ģimenes onkoloģisko anamnēzi.
4. Pacienti ar kuņģa vēzi vai lobulāru krūts vēzi, vienam no šiem audzējiem ir jābūt diagnosticētam pirms 50 gadu vecuma.

Mutācijas *CDH1* gēnā tika noteiktas ar ģenētisku analizatoru *ABI PRISMS 3130*.

Rezultāti. Pacientu vidējais vecums kuņģa vēža diagnostikas brīdī ir 67 (24–82) gadi. 63 (58,9%) pacientiem ir vismaz vēl viens kuņģa vēža gadījums ģimenē. Negatīva ģimenes onkoloģiskā anamnēze – 44 gadījumos (41,1%). 13 (12,1%) pacientiem tika konstatēta atbilstība pārmantota kuņģa vēža klīniskajiem diagnostiskajiem kritērijiem. No tiem I tipam atbilst 5 (4,6%) pacienti; II tipam – 2 (1,9%) pacienti; III – 5 (4,7%); IV – 1 pacients (0,9%). Šiem pacientiem histoloģiski apstiprināta zemu diferencēta adenokarcinoma ar gredzenveida šūnu komponentu. 5 pacientiem tika veikta DNS sekvenēšana *CDH1* gēna mutācijas noteikšanai. Diviem pacientiem tika atrasta 3'UTR + 54 C>T (rs181026) mutācija *CDH1* gēnā.

Secinājums. Pētījuma rezultāti parāda, ka pārmantots kuņģa vēzis ir 1,9% un aizdomas par pārmantotu kuņģa vēzi – 10,3% pacientu, līdz ar to šiem pacientiem nepieciešama tālāka DNS izmeklēšana *CDH1* gēna mutācijas noteikšanai.

V